

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Journalnummer
400.E.2-0-0

Kontor
UGS

9. maj 2014

Skriftlig forelæggelse af rådsmødet (udenrigsanliggender - udvikling) den 19. maj 2014

Dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender – udvikling) den 19. maj vil blive forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 15. maj. Der er således ikke punkter på dagsordenen, der vil blive forelagt som forhandlingsoplæg.

Dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender - udvikling) den 19. maj 2014 vedrører særligt udviklingsdagsordenen post-2015, udmøntning af EU's udviklingspolitik, den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling den private sektors rolle i udvikling EU's bistandsforpligtelser, politiksammenhæng for udvikling samt EU's politik for samtænkning. Hertil kommer to dagsordenspunkter om hhv. Det østlige Partnerskab og udviklingspolitikken samt Fælles EU-holdning forud for den tredje FN-konference om små ø-udviklingsstater i Samoa d. 1.-4. september 2014. For information herom henvises til det oversendte samlenotat for rådsmødet.

Udviklingsdagsordenen post-2015

Udviklingsministrene ventes på rådsmødet at drøfte status i det internationale arbejde med post-2015-dagsordenen. Der ventes i særlig grad at blive udvekslet synspunkter om EU's muligheder for at øve indflydelse på processen, herunder i den åbne arbejdsgruppe i FN, der arbejder på forslag til bæredygtighedsmål (den såkaldte SDG-arbejdsgruppe) og i de fremtidige mellemstatslige forhandlinger. Danmark deler en plads i arbejdsgruppen med Norge og Irland, mens også andre EU-medlemsstater deler pladser med og udtaler sig sammen med ikke EU-medlemsstater. Ministrene forventes også at drøfte, hvornår EU-landene igen skal fastlægge en mere detaljeret fælles position til processen, som kan udbygge EU's holdning vedtaget ved rådskonklusioner i juni 2013.

Arbejdet i SDG-arbejdsgruppen er nu gået ind i en mere afgørende fase, hvor man frem til juli vil fortsætte drøftelser af en tekst fra de to formænd fra Kenya og Ungarn. Teksten bevæger sig hen mod beskrivelsen

af et sæt af mål, p.t. med 16 fokusområder og en lang række konkrete forslag til tidsbestemte undermål. Mange af EU's prioritetsområder er godt integreret i den tekst, man arbejder med. Det samme gælder danske prioriteter som vand og uddannelse og til dels energi. Men flere andre prioriteter, særligt seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og fokus på fredelige samfund og retsstatsprincipper, ventes at komme under pres. Der forudses også udfordringer i forhold til håndtering af spørgsmålet om, hvad der skal til – og hvem der skal bidrage og betale – for gennemførelsen af post-2015-dagsordenen.

Regeringen ser frem til, at ministrene på rådsmødet kan få en strategisk diskussion af, hvordan EU bedst fremmer sine prioriteter i SDG-arbejdsgruppen, således at EU kan være med til at skabe det mest konstruktive og ambitiøse udgangspunkt for de kommende mellemstatslige forhandlinger. Regeringen ser gerne, at EU i sin deltagelse i SDG-arbejdsgruppen udnytter sin stemme til at understrege de områder, der er vigtige for EU. Det vil komplementere indsatsen fra de EU-lande, der som Danmark er aktive i SDG-arbejdsgruppen. EU bør søge at påvirke udformningen af mål og undermål, men EU bør ikke som samlet gruppe på nuværende tidspunkt fremkomme med formelle bud på konkrete mål og undermål. Det vil ikke gavne det fortsat konstruktive samarbejde i SDG-arbejdsgruppen. Det er hidtil lykkedes at afværge egentlige tekstnære forhandlinger og traditionelle skyttegravskrige mellem regionale grupperinger. Det er klart, at EU-landene må drøfte, hvornår tiden er moden til at lægge linjen mere fast. Men det er måske endnu mere vigtigt, før man gør det, at tage en ordentlig drøftelse af præcis, hvad det er, EU ønsker på disse væsentlige områder.

Regeringen vil derfor lægge op til, at EU-landene og Kommissionen fortsætter den uformelle interne dialog med henblik på at forberede en uddybet EU-position. Det skal ikke mindst ske i forhold til, hvordan man skal sikre fokus på en menneskerettighedsbaseret tilgang og bekæmpelse af ulighed og fremme af ligestilling. Det gælder også fremme af inklusiv grøn økonomisk vækst, bæredygtigt forbrug og produktion samt en styrkelse af den miljømæssige dimension. Dertil kommer også fremme af fred og sikkerhed, god regeringsførelse og retsstatsprincipper. Endelig er det vigtigt, at EU også får drøftet sin vision for det globale partnerskab, som vil være nødvendigt for at kunne gennemføre post-2015-dagsordenen. EU skal vise, at man er rede til at påtage sig sin del af forpligtelserne, hvad enten det gælder grøn vækst eller udviklingsbistand.

Udmøntning af EU's udviklingspolitik

Rådet forventes at have en politisk drøftelse af udmøntningen af EU's nye udviklingspolitik "En dagsorden for forandring". Fokus vil særligt være på den overordnede programmering af EU's egen bistand for perioden 2014-2020.

EU's nye udviklingspolitik blev vedtaget under dansk formandskab i maj 2012 og flugter godt med Danmarks strategi for udviklingssamarbejde "Retten til et bedre liv". EU's udviklingspolitik sigter mod at øge indsatsen på prioriterede områder som menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse samt bæredygtig og inklusiv udvikling. Desuden lægger den bl.a. vægt på styrket resultatfokus, øget bistand til de fattigste lande, øget sektorkoncentration samt en bedre samordning af EU-bistanden og medlemslandenes indsatser.

Regeringens vurdering af den fremlagte overordnede programmering, herunder de vejledende landeprogrammer er positiv. Fattigdomsorienteringen i EU's udviklingssamarbejde er øget, hvor andelen af bistanden til lavindkomstlandene er steget fra 79 procent til 85 procent. Desuden er den landeorienterede bistand koncentreret til maksimalt tre sektorer i hovedparten af partnerlandene. Indsatsen er her lagt på de to prioriterede områder, a) demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse (udgør ca. 25 procent af de allokerede midler) samt b) bæredygtig og inklusiv udvikling (udgør ca. 75 procent af de allokerede midler). Målsætningen om, at mindst 20 procent skal gå til de sociale sektorer, herunder sundhed, uddannelse og social beskyttelse, er også opfyldt.

EU's fællesprogrammering er iværksat i foreløbigt godt 40 lande, hvor der arbejdes frem mod en tættere samordning, som selvsagt kan have ganske forskelligt indhold afhængigt af de lokale forhold. Regeringen støtter aktivt fællesprogrammering. Både som redskab til at styrke den samlede effektivitet af vores indsatser lokalt, men også som et middel til at øge EU's politiske indflydelse og slagkraft globalt.

De vejledende landeprogrammer skal i den kommende tid omformes til detaljerede programindsatser i de valgte sektorer. I det videre arbejde vil regeringen især holde EU fast på en række nøgleprioriteter, der blandt andet sikrer, at indsatsen for kvinder og kønsdimensionen gives reel prioritet og opmærksomhed, samt at den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling indtænkes mere systematisk.

Den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling

For regeringen er fremme af menneskerettighederne både et mål og et middel for udviklingssamarbejdet. Derfor har regeringen arbejdet målrettet for at sikre, at der også tages en rettighedsbaseret tilgang til EU's udviklingspolitik og -samarbejde. Regeringen er derfor tilfreds med, at der i Rådet vedtages rådskonklusioner, der skal give retning til det videre arbejde på området.

Regeringen har i høj grad været drivende for at sætte emnet på dagsordenen i Bruxelles. Fra dansk side har man i samarbejde med en gruppe af engagerede medlemslande søgt en tæt dialog med Kommissionen om de retningslinjer, der er udarbejdet. Regeringen har blandt andet, som ind-

spil til denne såkaldte værktøjskasse, delt egne erfaringer med den menneskerettighedsbaserede tilgang med Kommissionen.

Det er vigtigt for regeringen, at arbejdet med alle EU's politikker og instrumenter på udviklingsområdet reflekterer menneskerettighedsstandarder og principper. Det er også afgørende, at civilsamfund og den private sektor i lige høj grad inddrages i opgaven med at fremme de grundlæggende menneskerettigheder på landeplan. Det forventes, at der vil være bred opbakning til denne præcisering af, hvordan arbejdet med den retlighedsbaserede tilgang skal udmøntes.

Den private sektors rolle i udvikling

Kommissionen ventes på rådsmødet at informere om sin kommende meddelelse om den private sektors rolle i udviklingsbistanden. Meddelelsen forventes først offentliggjort kort tid forud for rådsmødet. Meddelelsen forventes at indeholde en række principper, som foreslås gældende for medlemslandenes udviklingspolitiske arbejde vedrørende den private sektors rolle i udviklingssamarbejdet. Ministrene ventes på rådsmødet at have en første overordnet drøftelse af meddelelsen, som vil føde ind i den efterfølgende proces med udarbejdelse af rådskonklusioner.

Regeringen finder det positivt, at EU søger at styrke den private sektors rolle i udviklingssamarbejdet. Regeringen finder også, at en fælles europæisk tilgang til privatsektorudviklingen kan bidrage til at styrke den samlede indsats på området. Regeringen har under høringsprocessen for meddelelsen gjort opmærksom på, at formålet med udviklingsindsatser for og med den private sektor skal være fattigdomsbekæmpelse. Ligeledes har regeringen peget på behovet for, at disse indsatser fokuseres på de fattigste lande og tilrettelægges inden for en retlighedsbaseret tilgang. Regeringen har også lagt vægt på, at EU styrker fokus på virksomheders samfundsansvar, kvinder og grønne jobs. Endelig har regeringen udtrykt ønske om, at EU etablerer et tættere samarbejde med civilsamfundet og fremmer social dialog mellem regeringer og arbejdsmarkedsparter.

Rapport om EU's bistandsforpligtelser

Ministrene forventes at vedtage rådskonklusioner, hvori EU gør status over sine bistandsforpligtelser, og hvori EU's samlede bistandsmål samt medlemslandenes individuelle bistandsmål genbekræftes. EU's samlede bistand er steget for første gang i tre år, hvilket er positivt. Men der er fortsat en lang række EU-lande, som halter bagud i forhold til deres individuelle bistandsmål. Regeringen vil derfor, forventeligt sammen med Kommissionen og med de medlemslande, der har nået deres individuelle bistandsmål, presse på for, at de lande, der endnu ikke har nået deres mål, gør mere for at leve op til deres forpligtelser. Der er behov for et vedholdende pres for at holde medlemslandene på sporet, til trods for at det er en vanskelig sag med den nuværende svære økonomiske situation i mange EU-lande.

EU's politik for samtænkning

Ministrene ventes at have en drøftelse af EU's politik for samtænkning med udgangspunkt i konkrete lande erfaringer. En styrket samtænkning af EU's indsatser har været en mærkesag for regeringen siden det danske EU-formandskab i 2012, og gennem blandt andet dansk pres er udenrigsrepræsentanten og Kommissionen blevet ansporet til at styrke samtænkningen af EU's mange instrumenter.

Regeringen hilser det derfor velkomment, at EU vil anlægge et styrket fokus på udvikling af fælles analyser, strategier og politiske rammedokumenter. Samtidig vil et øget fokus på overgangen mellem forskellige EU-indsatser (både mellem katastrofehjælp/humanitær bistand og mere langsigtet udvikling samt mellem krisestyringsindsatser og øvrige instrumenter) bidrage til bedre resultater. Regeringen vil fortsat arbejde for at fremme samtænkning og koordinationen af alle relevante eksterne politikker - både på politisk og operationelt niveau, herunder at der sker en konkret udmøntning af EU's politik for samtænkning. Men samtidig er det vigtigt at slå fast, at samtænkningen altid skal ske i respekt for de humanitære principper og de udviklingspolitiske målsætninger.

Mogens Jensen